

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniš sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Recreated as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 285. — Štev. 285.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 23, 1940 — PONEDELJEK, 23. DECEMBRA, 1940.

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

GRAZIANI POJASNJUJE PORAZ

MARŠAL PRAVI, DA SO BILI ANGLEŽI V PREMOČI IN NJENI MEHANIZIRANI ARMADI SE NI BILO MOGOČE ZOPERSTAVITI... ITALJANI NISO BILI PRESENEČENI... O OFENZIVI SO VEDELI ŽE 10 DNI

Vrhovni poveljnik laške armade v Afriki maršal Rodolfo Graziani je Mussoliniju poslal o porazih svoje armade natančno poročilo, ki je sestavljeno na točen in odkrit vojaški način. Poročilo so objavili tudi časopisi, da sedaj italjanski narod ve, da je angleška premoč porazila italjansko armado.

Maršal Graziani v svojem poročilu ne prikriva ničesar ter pravi, da sta dva poglavita činitelja, ki sta povzročila poraz in sicer: mehanizirana angleška armada in pomanjkanje vode. Graziani pa je Mussolinija hotel pripraviti še na hujše novice, ko pravi, da celega obsega sedanje bitke še ni mogoče pojasniti.

Graziani v svojem poročilu ves čas hvali hrabrost svojih vojakov, o katerih pravi, da so se navzle temu, da niso mogli upati na kak uspeh, bojevali in umirali do zadnjega. Maršal pravi, da je takoj nato, ko je pred tremi meseci zavzel Sidi Barrani, pričel pripravljati ofenzivo proti Matruhu. Ofenzive pa zaradi pomanjkanja vode ni mogel takoj pričeti. Njegova armada je morala najprej zgraditi 65 milj dolgo cesto od trdnjave Capuzzo v Libiji do Sidi Barranija. V okolice Sidi Barranija je nakopil velikanske zaloge vojnega materiala ter zgradil tudi vodovod do mesta.

Graziani ni imel motornih koles

V bližini Sidi Barranija je maršal Graziani pripravil potrebna živila, municijo, bencin, in vse drugo, kar je potrebno za veliko ofenzivo in začetkom decembra je bilo pripravljeno vse, da prične laška vojska prodirati dalje v Egipt proti Aleksandriji in Sueškemu kanalu. Čakal je edino le še na

motorna kolesa, da pridejo iz Italije.

Laški poizvedovalci so že v oktobru opazili, da pošiljajo Angleži na fronto vojaštvo in veliko množine vojnega materiala, toda Graziani je menil, da se sovražnik pripravlja, da se postavi proti laški ofenzivi. 7. decembra pa je bil vjet nek angleški vojak, ki je povedal, da bodo Angleži v teku 10 dni pričeli z ofenzivo. Maršal Graziani temu sicer ni popolnoma verjel, navzle temu pa je armadi izdal povelje, da je pripravljena. 8. decembra pa so se pokazali vidni znaki, da se bliža ofenziva in je Graziani svoji armadi dal potrebno povelje.

"Kot vidite," je maršal Graziani pisal Mussoliniju, "ni bilo nikakega presenečenja. Vsi smo vedeli o morebitnem sovražnemu napadu."

Nato maršal Graziani opisuje težavno pokrajino za vojne operacije in veliko silo sovražnika v motoriziranih četah. Najprej so prileteli bombniki, ki niso prenehali z bombardiranjem, dokler niso prišle oklopne čete od vseh strani in so navzle hudemu laškemu odporu zavzele eno utrjeno postojanko za drugo.

Prvi poraz je doživela divizija pod poveljstvom generala Malettija, kajti njeni protizračni topovi niso imeli nikakega uspeha proti angleškim bombnikom.

Proti koncu svojega poročila pravi maršal Graziani:

"Se enkrat na najodločnejši način vztrdim, da je vsakdo izpolnil svojo dolžnost do skrajne meje. Vsakdo se je boril do skrajnega konca. Do časa, ko so stali čelo proti čelu s sovražnikom, ki je dobro zavaroval prodirati proti gotovemu plenu, so v zadnjem izdihljaju klicali: 'Živela Italija!'"

LORD HALIFAX NOVI POSLANIK

Včeraj je angleški kralj Jurij namesto umrlega lorda Lathiana imenoval za poslanika v Washingtonu dosedanjega vnajnjega ministra lorda Halifaxa. Na mesto vnajnjega ministra pa je imenoval dosedanjega vojnega ministra Anthonyja Edena. Za vojnega ministra pa je bil imenovan stotnik David Margesson.

Ministrski predsednik Churchill se je z imenovanjem lorda Halifaxa za poslana v Washingtonu rešil zadnjega ministra, ki se je tesno držal pokojnega Chamberlaina v njegovi "pomirjevalni" politiki.

PETAINE SE NE POKORI HITLERJU

Neko poročilo iz Vichyja pravi, da je francoski poslanik v Parizu Fernand de Brinon v imenu načelnika francoske vlade maršala Petaina nemškimi oblastim sporočil, da Petain ne bo na zahtevo kanclerja Hitlerja zopet sprejel v svojo vlado Pierre Lavała, katerega je ostavil z mesta ministrskega podpredsednika.

Ravno tako je Petain zavrnil Hitlerjevo zahtevo, da odstavi notranjega ministra Marcela Peyroutona in justičnega ministra Raphaela Aliberta.

Nemška vlada zelo pritiska na maršala Petaina, da bi nudi Nemčiji kako pomoč z ozirom na velike italjanske poraze v Albaniji in Afriki. V ta namen je Nemčija zahtevala, da Petain dovoli prost prehod nemški armadi skozi nezavzeto ozemlje Francije in izroči Nemcem mornariška pristanišča in letališča. Nemčija tudi hoče pregovoriti maršala Petaina, da Francija napove Angliji vojno, toda maršal Petain ne mara prelomiti svoje častne besede in je vse te nemške zahteve odločno odklonil.

Notranji tajnik Ickes o škodljivcih naroda

V tej deželi je vse preveč takih ljudi, ki so podobni Lavalu v Franciji! — je vzkliknil Ickes, ameriški tajnik za notranje zadeve, tekmo svojega govora na Columbia univerzi.

— Ti ljudje bi se sporazumeli s Hitlerjem, — je nadaljeval, — in sicer na stroške svojih sodržavljanov in v škodo domovini, upajoč, da se jim ne bo nič zgodilo in da njihovi lastniki ne bo nihče škodoval.

Ickes je posebno ostro obdolžil col. Lindbergha, o katerem je rekel, da bi pokorno izročil svoj meč, še predno bi kdo od njega kaj takega zahteval.

Poleg Lindbergha je imenoval tudi Mervina K. Harta, predsednika newyorškega državnega gospodarskega odbora; pisatelja Lawrencea Dennisa in Rev. Charlesa E. Couglina. O njih je trdil, da so člani domačih fašističnih skupin. Hart se baje pri vsaki priliki norčuje iz demokracije, dočim predstavlja Dennis "možgane ameriškega fašizma."

— Med njimi je tudi mnogo takih, — je rekel, — ki se še niso zatrdno odločili, v katero smer naj krenejo. Polagoma se

jih bo izbistrilo v glavi. Mogoče bodo z Anglijo in z nami ali bodo pa ubrali drugačno pot. Narod jih bo spoznal. Borba proti tem ljudem je zelo težka. Nekateri med njimi so potomci starih ameriških družin. Bogati so, poverjene so jim odgovorne službe, in njihova imena so čaščena. Nemška in italjanska propaganda posveča tem ljudem prav posebno pozornost.

Glede Francije je rekel Ickes: — Francija je prepozno spoznala, da denar kot denar ni nikdar patriotičen; da je nesposobno vodstvo slabše kot pa nobeno vodstvo, da se podkupljivo vodstvo ne briga, odkod prihaja denar, ki ga sprejema.

— Francija se je tudi prepričala, da se še tako močna država, ki je pod vplivom korumpiranega časopisja, ne more protiviti premetenemu in vztrajnemu sovražniku.

— Diktatorji so s pomočjo propagande uničili Francijo. V slučaju Anglije se jim to ni obneslo. Zdaj poskušajo nekaj podobnega v tej deželi.

Nemčija protestira

Nemška vlada je prvič uradno izrazila svoje mnenje glede politike Združenih držav z ozirom na sedanjo evropsko vojno, ko je nek zastopnik vnajnjega ministra rekel, da pomeni ameriška izdatna pomoč Angliji moralno agresivnost. Z ozirom na to, da je angleški parobrodni minister v petek izrazil željo, da bi Združene države izgubljene angleške trgovske ladje nadomestile s tem, da bi zaplenile nemške in italjanske trgovske ladje, ki se nahajajo v ameriških pristaniščih, in jih izročile Angliji, rekel, da bi s tem Združene države zakrivil "vojni čin" in da vsled tega nemška vlada z najvišjim zanimanjem pazi, kaj bo ameriška vlada storila.

Obenem je nemška vlada prosila washingtonsko vlado, da odpokliče s poslaniškega mesta v Parizu svojega prvega poslaniškega tajnika Cecilia M. P. Crossa, drugega poslaniškega tajnika Leigha W. Hunta in poslaniško uradnico Mrs. Elizabeth Deegan, ker so skrivali v poslaništvu nekega angleškega častnika in mu pri begu pomagali.

Kaj bodo storile Zdr. države

Washington je nemški protest sprejel popolnoma mirno. Niti Bela hiša niti državni department o tem ne razpravljata, toda privatni viri pravijo, da so Združene države — vlada in narod — obljubile Angliji vsjo pomoč, razun da bi ile

Philip Murray odgovarja kritikom

Predsednik CIO zatrjuje, da zastoja v obrambni industriji niso krivi delavci, pač pa industrijalci. — Samo 30 odstotkov tovarn je dobilo naročilo.

Philip Murray, novi predsednik CIO, bo predložil predsedniku Rooseveltu in narodno-obrambni komisiji več vrsto predlogov, ki bodo nekakšen odgovor "skupini neodgovornih kongresnikov", kateri zvrčajo na delavstvo krivdo za zastojo v narodno-obrambnem programu.

Po posvetovanju s šestimi CIO podpredsedniki je rekel Murray, da sta on in John L. Lewis že pred tremi meseci splošno razpravljala s predsednikom Rooseveltom o teh predlogih, vsebujočih načrte glede soudeležbe delavstva v narodni obrambi.

Obrambni program ne napreduje tako kot bi moral napredovati. Tega zastoja so pač prej krivi delodajalci kot pa delavci. Napačno je bilo tudi, ker so bili kontrakti podeljeni le 30 odstotkom tistih tovarn, ki bi jih lahko prevzele in izvršile.

Med tistimi, ki pravijo, da delavstvo ovira vojno produkcijo, je tudi vojni tajnik Stimson.

Murrayevo ugotovilo smatrajo za nekakšen odgovor "neodgovornim kongresnikom", zagovornikom šestdnevnega delovnega tedna ter tistim, ki priporočajo odpravo oziroma omiljenje mezdno - urne postav.

Šestdnevni delovni teden zagovarjajo: republikanski senator Austin iz Virginije, ki je pomožni republikanski voditelj v senatu; National Association of Manufacturers, ter kongresniki: demokrat Cox iz Georgije, demokrat Howard Smith iz Virginije in republikanec Hoffman iz Michigana.

— Za soudeležbo delavstva pri narodni obrambi je dovolj prostora, — je rekel Murray, — in delavstvo je pripravlje-

no sodelovati ter prispevati svojo energijo. Zahtevamo edino priliko, da se pridružimo industriji in vladi v rednem razvoju resnične narodne obrambe.

— Produkcija zaostrja, vzrok je pa v nesposobni metodi razdelitve in uprave. Kmalu se bo izkazalo, da so nekatere velike kompanije dobile skoro vse vladne kontrakte, dočim je nešteto malih družb, ki bi bile istotako zmogne vršiti naročila, ostalo na cedilu.

Bombardiranje Bardije huješe kot Vezuv

Angleži so s subega in z morja obrnili svoje topove na močno italjansko trdnjavo v Libiji Bardijo ter jo izpremenili v pekel, ki je hujski kot Vezuv, kot je rekel nek italjanski dezerter.

Na svojem prodiranju v Libijo polove Angleži vsak dan mnogo Italjanov. Artilerija in bojne ladje obstreljujejo laške postojanke ob obrežju. Po zatrdilu Associated Press brani Bardijo okoli 20,000 Lahov, ki so zavarovani z gnezdih strojníc. Italjani pa so zapisani pogubi.

Bojne ladje neprestano mečejo velike topovske izstrelke v Bardijo.

Karol bo odpotoval

Nemčija je baje nasvetovala bivšemu romunskemu kralju Karolu, naj odpotuje iz Španije ter naj se začasno, da se bo "počolaj izčistil", naseli na Holandskem ali v Belgiji. 6. septembra je Karolu v spremstvu svoje prileznice Magde Lupescu in generala Ernsta Urdureana pobežnil iz Romunske na Špansko. Odtam se je nameraval izseliti v Ameriko,

ŠTIRIM MOŽEM JE POVERJENO VODSTVO

Predsednik Roosevelt je sporočil časnikarjem, da je ustanovil nov urad, ki bo vodil in nadzoroval vojno produkcijo ter bo znan pod imenom "Production Management for Defense." Pod njegovim vodstvom se bo vršil ogromen program oboroževanja. Načeloval mu bo William S. Knudsen, zastopnik tvorničarjev v obrambni komisiji. Knudsen bodo pa podpirali: delavski koordinator Sidney Hillman, vojni tajnik Henry L. Stimson in mornariški tajnik Frank Knox.

Narodno-obrambna komisija bo tudi vbodoče poslovala, mnogo njenega dela in odgovornosti bo pa prevzel novi urad, ki je bil ustanovljen soglasno s postavo, katera omogoča predsedniku reorganizacijo vladnih uradov in služb.

Na vprašanje, če bo treba obrambni program pospešiti, je predsednik odvrnil, da tega ne ve ter dostavil, da že itak vsakih štiriindvajset ur produkcija znatno naraste.

Novemu uradu bodo podrejeni trije oddelki: nadzorstvo nad produkcijo surovin, nadzorstvo nad nakupi in nadzorstvo nad kontrakti.

Časnikarji so vprašali predsednika, če bo imel novi odbor naprimer pravico odločati o zmanjšanju ali povečanju pomoči Angliji, predsednik je pa odvrnil, da je to vprašanje vojaškega značaja ter da ne more odgovoriti nanj. Zaenkrat dobiva Anglija vse orožje in municijo, ki jo Združene države lahko pogrešajo.

pa mu je bilo namignjeno, da je bolje, če tega ne poskuša, češ, da ameriške naselniške oblasti ne puščajo v deželo moralnih propalic.

PO BOMBARDIRANJU COVENTRYJA

Prebivalci Coventryja spremljajo k zadnjemu počitku 200 svojih mrtvih soameščanov, ki so postali žrtev silovitih nemških zračnega napada, ki je skor o popolnoma porušil veliko industrijsko mesto.

Kratka Dnevna Zgodba

META KOREN:

Božični Večer

Proti večeru se je mati ogrnila z veliko črno ruto da bi...

Mislil je na vojno, na resnično vojno, ki je nekje daleč. Skušal si je predstaviti kako je v resnični vojni...

"Kaj pa se smeriš?" jo je osorno vprašal Miha. "Mama - lačnaa -"

Junaki naših dni

Velika pretikalna plošča z senetljive; tudi novinarji v urami in tabelami stoji pred...

Velika pretikalna plošča z senetljive; tudi novinarji v urami in tabelami stoji pred...

Obisk pri bitoljskih ranjencih

Ko so 5. novembra padale bombe sredi najživahnejšega tržnega dne na Bitolj...

Ranjenci so si opomogli od bolečin in strahu in zdaj že vsak po svoje opisuje doživljanje...

GALVANJEVI POTOMCI

Pred kakšnimi sto leti, ko je bila Benečija še avstrijska, se je neki potomec znamenitega italijanskega raziskovalca Galvanija...

ZALOGA TEH KNJIG JE POŠLA

Tem potom naznanjamo, da nam je potekla zaloga sledečih knjig:

Poučni spisi

- ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavil dr. F. J. Kern. Večan. Cena \$2.00
BODOČI DRŽAVLJANI naj naroč. knjižico - "How to become a Citizen of the United States"
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO
200 DIN. --- \$ 2.20
300 DIN. --- \$ 4.00
500 DIN. --- \$ 5.35
1000 DIN. --- \$ 9.25
2000 DIN. --- \$18.---
5000 DIN. --- \$35.---
V DINARJIH
50 LIR --- \$ 2.90
100 LIR --- \$ 5.---
200 LIR --- \$ 9.50
300 LIR --- \$14.---
500 LIR --- \$22.50
1000 LIR --- \$44.---
2000 LIR --- \$87.---
V LIRA H
Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa...

NALIVNO PERO - STARIZUM

Nalivno pero spada med najboljše potrebščine. Če hoče kdo še posebej poudariti njegove prednosti...

ga peresa iz gosjih peres, ki ga je uporabljal neki profesor Schwenker. Praktičen nalivni peresnik je zgradil leta 1787 zdravnik Bücking...

Naročite pri: Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York, N. Y.

